

Gyümölcsoltó Boldogasszony

(március 25.)

Zsid 10,4-10

„Íme, jövök, Istenem, hogy teljesítsem akaratodat”

⁴Lehetetlen ugyanis, hogy a bikák és bakok vére bűnöket töröljön el. ⁵Ezért nyilatkozik így, amikor a világba lép: Áldozatot és ajándékot nem kívántál, de emberi testet alkottál nekem. ⁶Nem kedves előtted az engesztelő és égőáldozat. ⁷Ezért így szoltam: Nézd, megyek, Istenem, hogy teljesítsem akaratodat, ⁸amint a könyvtekercsben rólam írva van. Először tehát ezt mondta: „Áldozatot, ajándékot, engesztelő és égőáldozatot nem akartál és nem telt benne kedved”, jöhetnek ezeket a törvény írta elő. ⁹Azután így folytatta: „Megyek, hogy teljesítsem akaratodat.” Eltörli az elsőt, hogy helyébe állítsa a másodikat. ¹⁰E szerint az akarat szerint Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra megszentelődünk.

Az ünnep történetét lásd az *Igéző leckék C* évben.

A szerző a Zsidóknak írt levélben számos ószövetségi idézetet ismertet, és mindegyiket magyarázza is. Jelen esetben a szöveg középpontjába a negyvenedik zsoltár (7-9.) áll, amelyet úgy idéz, mintha azt Jézus mondta volna. A zsoltár a bizalom kifejezésével kezdődik, és mint erről D. Bonhoeffer megállapítja, „benne olyan derű tükröződik, amely néha túlszárnyalja még az újszövetségi teológusok derűjét is.” A zsoltárok lelkisége sokkal magasabb szintű, mint azt az újszövetségi spiritualitásra büszke gondolkodók vélnék. Az idézett szövegben a ritualizmus kritikáját is megtaláljuk. A nagy kérdés az, hogy a zsoltáros szövege elveti-e a bűnért való áldozatot, vagy csak a kritikája található a zsoltárban. A Zsidóknak írt levél hiányosan idézi a zsoltár szövegének nyolcadik-kilencedik versét, amelyben egymással szemben áll a bűnért való áldozat és Isten akaratának teljesítése, amely magasabb rendű a kultikus áldozatnál. Az idézett szöveg bevezetője (4. v.) a véres áldozat radikális kritikáját fogalmazza meg: „Lehetetlen ugyanis, hogy a bikák és bakok vére bűnöket töröljön el”. Néhányan azon a véleményen vannak, hogy a véres áldozat a bűnre emlékezteti azt, aki felajánlja az áldozatot. Mivel ilyenkor a múltban elkövetett bűnöket az emlékezéssel áthozták a jelenbe, nem megszüntették azokat, hanem újra élővé tették. Így vélekedik erről egy zsidó teológus, C. Montefiorere. Annyi

kétségtelen, hogy a zsidó felfogás szerint az emlékezés nem más, mint a múltban történt események jelenben való megjelenítése. De a bűnért való áldozatokat tartották azért is tökéletlennek, mert az csak a múltban elkövetett bűnökre vonatkozott, az újabb bűnökért újabb áldozatot kellett bemutatni. Philon viszont azt mondja, a bűnös ember az áldozattal Istent emlékezteti a bűnére. Tehát Isten az, aki megemlékezik a bűnről. Ha a jelen szövegünk mögött ez az elképzelés áll, akkor a tizedik vers szerint Jézus tökéletes áldozata az összes bűnt eltörli és nem emlékezteti többé Istent a bűnökre.

De a szövegben található egy másik ellentétpár is, amely a bűnért való áldozatokat állítja szembe az Isten akaratával. A zsolttárban és a Zsidóknak írt levélben is ez a központi mondat: „Megyek, hogy teljesítsem akaratodat.” Ez az elhatározás sokkal több, mint a bűnért való áldozat, mert nem azt az elkövetett helytelen cselekedetet, a bűnt akarja eltörölni, nem a múltba tekint, hanem a jövőbe, azzal a szándékkal, hogy Isten akaratát megtéve nem is követ el bűnt.

Mivel az idézett levél a zsolttár szövegét Jézus szájába adja, ezért az sajátos jelentést kap. Egyrészt Jézusnak olyan testet alkotott az Isten, amely tökéletes áldozat lett a bűnökért, és melyet Jézus fel is áldozott. Tehát az ő áldozata tökéletesebb a régi bűnért való áldozatnál, mert nemcsak a múltban elkövetett vétkekre vonatkozik, hanem a jelenben és a jövőben elkövetett bűnökre is. Jézus áldozata Istent nem a bűnökre emlékeztette, ezért nem emlékezik meg többé a vétkeinkről.

Amikor ezt a szöveget Mária ünnepen olvassuk fel, a fentieket nemcsak Jézusra, hanem Máriára is vonatkoztatjuk. Mária ugyanis saját testét ajánlotta fel, hogy rajta keresztül lépjen a világba a Messiás, az Isten Fia. De ugyanakkor Mária a lelkét is felajánlotta, hiszen Jézus születése előtt és után, Jézus nyilvános működése idején, jó- és balsorsban egyaránt együttműködött gyermeke küldetésével, s egy pillanatra sem kétkedett benne. Jézus keresztáldozata idején a tanítványai elpártoltak tőle, elborzadtak a történeteken, félelmükben elfutottak, de Mária jelen volt. A Golgotán Jézus keresztje alatt csak Mária és a szeretett tanítvány, János állt. Mária ebben a történetben a néma tanú és a tökéletes tanítvány. Mint anya együtt érez gyermekével, ő az első hívő, aki a sötétség óráiban sem hagyta el fiát.